

ՕՐԱԳԵՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

20 փարա

ՊԱՅՄԱՆՔ
Տարեկան գին 4. Պոլսոյ եւ գաւառաց համար 6 մէհիս
Վեցամսեայ 3
Ծանուցման տողը մէկ անգամի համար 2 դրու է, աւելի անգամներու համար սակարկութիւն կը լինի:

Տէր և Տնօրէն Մ. Յ. ՄԷԼԻՔԵԱՆ

ՊԱՅՄԱՆՔ

Լրագրոյ վեբաքտեայ Գամակ եւ այլ գրութիւն պէտք է ուղղել Մ. Յ. ՄԷԼԻՔԵԱՆ, Պոլսոյ Ալի ճառահետքի 20 Տ. ձիվէկեան Է-Ֆէնիի սպարանը:

Խմբագիր Բ. ՊԱՅՄԱՆՔ

4. ՊՈԼԻՍ 7 ՆՈՅԵՄԲԵՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՊՈԼԻՍԻՆՅԱՆ ՏԱՐԻԿԱՆ ՏՈՒՐՔԻ

Հանրային Պարտուց Վարչութիւնը, կայսերական կառավարութեան կողմէ իւր պարտաւորութիւնները հասցնելու յաւելցնելու փախաբանութեան, բաւական երկար ժամանակէ ի վեր Պոլսոյ տարեկան հարկի խնդրոյն կ'ըզտուէր երբեմն Ֆրանսայի արտաքին գործոց նախարարութեան մէջ փոխ-տնօրէն և Բ. Դրան հետ 1884-ի բանակցութեանց միջոցին Ֆրանսացի արժէ-տեարց պատուիրակ Պ. Վալֆրէյ-տարի մ'առաջ իւր նախաձեռնութեամբ ուղեւորութեան մը ձեռնարկած էր ի Պէրլին, Լոնտոն, Բեռլին և Վիեննա, որպէս զի յիշեալ մայրաքաղաքաց Ֆրանսական դեսպանատանց միջոցաւ ձեռք բերէ Օսմ. ընդհ. պարտքէն Յուսանաւոր, Պոլսոյ տարեկան և Գարատարի ինկած բաժիններու կարգադրութիւնը: Այս օրոք իւր նոր եռանդեամբ ձեռք առնուած է, և մանաւանդ ինքիւր Պոլսոյ տարեկան հարկին վրայ է, զի ըստ ինքեան 10% ին 70% կը ներկայացնէ այն գումարին, զոր վերջոյն Պալատեան չորս Պետութիւնը պիտի վճարեն ի միասին: Այս տարեկան հարկին դրանահատութիւնն ո՞րքան ալ չափազանցեալ լինի, առ նուազ 200,000 ոսկի պէտք է լինի, եթէ ի հաշիւ առնուի Պոլսոյ տարեկան հարկը թուրք-օսմանական պատերազմէն առաջ: Պոլսոյ տարեկան իշխանապետութիւնը, որ յայնժամ թուրքի մէկ պարզ նահանգն էր, 10% ին 95% աւելի կը նպաստէր (1,600,000 անգլ. ոսկի) թուրքի հաստութիւն, որ 18,000,000 անգլ. ոսկի գնաւ հաստութիւնէն տարին:

1884-ին ի վեր, Պոլսոյ տարեկան հարկը Օսմ. ընդհ. Պարտուց Վարչութիւնէն թողնուած է, և յորչափ Պէրլինի դաշնագրին ստորագրող աշխարհեանց ինքիւր պարտքէն Օսմ. կառավարութիւնը պարտաւոր է անոր վերաբերեալ տարեկան 100,000 ոսկի վճարել ծխախոտի տասնորդական տուրքէն: Ի փոխարէն այս գումարին, Օսմ. գանձը 1882-ին 5,480, 1883-ին 67,738 և 1884-ին մինչեւ ցրտի սեպտ. 63,334 Օսմ. ոսկի վճարած է: Կայսերական կառավարութիւնը իւր պարտաւորութեան շարքին այս խնդրոյ կարգադրութեան մէջ, զի Օսմ. գանձը յայնժամ ինք պիտի գանձէ ծխախոտի տասնորդական ամբողջ տուրքը, և արժէտեսարք և տարեկան հարկին ամբողջութիւնը պիտի

ունենան, որոյ մէկ փոքր մասը միայն կ'ատանան այժմ:

Պէրլինի դաշնագրին 9-րդ յօդուածը կը տրամադրէ որ տարեկան հարկին քանակութիւնը, զոր Պոլսոյ տարեկան պարտքէն Օսմ. կառավարութիւնը պարտաւոր է վճարել, Պէրլինի դաշնագրին ստորագրող տեղութեանց միջեւ համաձայնութեամբ պիտի որոշուի: Պոլսոյ տարեկան պարտքին հետ կապուած Օսմ. կառավարութեան տուրքին վերջը: Բայց այն տարեկան իվեր շատ տարիներ անցան և հարկին քանակութիւնը դեռ պիտի որոշուի... 1880-ին Բ. Գառն առաջին անգամ լինելով Պոլսոյ տարեկան պարտքին հետ կապուած Օսմ. կառավարութեան տուրքին վերջը: Բայց այն տարեկան իվեր շատ տարիներ անցան և հարկին քանակութիւնը դեռ պիտի որոշուի... 1880-ին Բ. Գառն առաջին անգամ լինելով Պոլսոյ տարեկան պարտքին հետ կապուած Օսմ. կառավարութեան տուրքին վերջը: Բայց այն տարեկան իվեր շատ տարիներ անցան և հարկին քանակութիւնը դեռ պիտի որոշուի...

1883-ին ինքնօրէն իշխանապետութեան երկտայոյցը 1,260,000 անգլ. ոսկի կը հասնէր, և 1884-ին 1,380,000 ոսկի: Պոլսոյ տարեկան կառավարութիւնը միանգամայն օրհնական գրաւման ծախսը համար վճարելու տարեկան ծախսը ինքիւր կարգադրեց, երկտայոյցին մէջ 86,400 ոսկի նշանակելով և կանոնաւորապէս վճարելով Օսմ. թուրքի Գառնի գանձը իւր 800,000 ոսկեայ պահեստի գումար մը կը պարտեցնէ, և յետեւեալ տրոց գումարն ալ նոյն չափ կը հաշուի:

1873-ին Օսմ. ընդհ. պարտուց տոկոսներուն դադարութեան տուժ, Պոլսոյ տարեկան ինչպէս ըսինք վերեւ, 1,600,000 ոսկի հասցնելու կոտոր Օսմ. գանձուն, և այն բաժինն զոր երկրին ընդարձակութեան հետ համեմատութեամբ պարտի վճարելի հաշիւ Օսմ. պարտուց, 9,898,662 ոսկի պէտք է լինի: Այս գումարն է որ բանակցութեան հիմ կը կազմէ, և հետեւեալէ, կը տեւտուի թէ, պահանջուած 200 հազար ոսկի տարեկան տուրքը չափազանց գումար մը լինելէ հետո: Եւ Յուսան թէ թէ մեծ տեղութիւնը ամեն ջանքի դուրս պիտի գնեն այս մասին կարգադրութեան մը հասնելու համար: Պոլսոյ տարեկան իւր գանձած տարեկան վճարելին մէջ դիւրաւ կրնայ

դրամական աջակցութիւն մը գտնուի, որ թոյլ տայ իրեն փոխառութիւն մ'ընել՝ առ թուրքիա ունեցած իւր պարտքը շիջուցանելու համար:

Վիեննայի Նայէ Ֆրայէ Բրէսէլ քաղաքին, յորմէ քաղաք եւր վերջոյն թիւերը, վերջապէս կը յիշեցնէ մեծ տեղութեանց այն յանձնառութիւններն, զորս Պէրլինի մէջ ըրած են նկատմամբ թուրքիոյ, և կ'ըսէ թէ, ժամանակն եկած է գործադրելու 1878-ի դաշնագրին այն պայմաններն, որը նպատաւոր են Բ. Դրան, որովհետեւ այս վերջինն եթէ ոչ ամբողջապէս, գէթ մեծ մասամբ գործադրած է այն բոլոր պայմաններ, որը անպատու էին իրեն:

ՍԵՐՊԻՍ ԵՒ ՊՈԼԻՍԻՆՅԱՆ

Սերպո-Պոլսոյ տարեկան վէճը կըրնայ վերջնապէս հարթուած նկատուիլ Սոֆիայի և Վերդիւրապէ քաղաքացի միջեւ ուղղակի բանակցութեանց վրայ: Պոլսոյ տարեկան պարտքը իշխանին անդրանիկ քոյրն է: Հէսի Մարի իշխանուհին է, որ ինչ-նորդի դեր կատարած է այս բանակցութեանց մէջ, և նմա անկէ բանակցութեանց յաջողապէս ի գլուխ հանած լինելուն պատիւն, այնպիսի ճարտարմտութեամբ մը, որոյ վրայ արուեստով դիւանագէտ մը կրնայ նախանձիկ իրաւամբ:

Յայտնի է թէ, Սերպո-Պոլսոյ տարեկան վէճը ժամանակին Ռուսիոյ, Գերմանիոյ և Աւստրիոյ պատուիրակներէն բաղկացեալ իրաւարար յանձնախումբի մը ներկայացուած էր: Հէսի Մարի իշխանուհին, որ էրպալ-Շոնպէրլի կոմսին հետ ամուսնացեալ է, Տարմադատէն ի Սոֆիա ըրած վերջին ուղեւորութեան միջոցին՝ ձեռնարկներ ըրեր է Սերպիոյ արքունեաց քով, և Բեռլինէն Վիեննայի և Պէրլինի կառավարութիւնը զայս իմանալով, փութացեր են իրենց հաւանութիւնը տալ արդէն ձեռք բերուած արդեանց: Այն պաշտօնը, զոր Երպալ կոմսին ինքնակամ ստանձնած էր, կատարեալ յաջողութեամբ պատկուած է, մանաւանդ որ Ալեքսանդր իշխանին հաշտարար ընթացքը մեծապէս կը դիւրացնէր բարեկամական համաձայնութիւն մը: Իշխան Սոֆիայէն բացակայ էր, երբ Պրէկտիայի դէպքը պատահեցաւ, և երբ Պոլսոյ տարեկան վճարածաւ, մեծապէս վշտացաւ երկիրներուն միջեւ դիւտնագիտական յարաբերութեանց խզման վրայ, և անյողդող աշխատեցաւ խաղաղասիրական կարգադրութեան գալու մը համար:

Սոֆիայի կառավարութիւնն արդէն Սերպիոյ տարեկան վճարելու իրաւունքը զոհարարեց իրենց նկատմամբ զոհարարեց:

ցի բացատրութիւններ առերեւոյ Պէրլիոյ կառավարութեան, և Սերպիոյ հաւանութեան մը, որ փոխադարձ զիջմանց վրայ հիմնեալ լինի:

Հիւսիսային երեք կայսրութիւնը՝ Սերպիոյ և Պոլսոյ կառավարութեանց ուղղեալ համաձայնութեանց ծանուցագրով մը՝ իրենց գործունէ համար, և միանգամայն յոյս յայտնել են թէ, Սոֆիայի և Պէրլիոյ կառավարութեանց միջեւ դիւանագիտական յարաբերութիւնը անյապաղ պիտի վերստանան իրենց կանոնաւոր ընթացքը:

Այս գործարարացի արդեւորք գերեցել սեռի անգամներէն միոյն դիւանագիտական ճարտարմտութեան կը պարտինք, և տգեղ սեռէն ո՞վ է այն արարածն, որ այս սուհետեւ պիտի իշխէ պնդել թէ, կանայք անձնուհաս են քաղաքական բարձր պաշտօններ վարելու: Ասոք որ կանայք քաղաքական իրաւունքը ջատագովելու դերն ստանձնած են, փաստ մ'աւելի պիտի ունենան Սերպո-Պոլսոյ տարեկան վէճին առթիւ, որ կրնար արեւելեան խաղաղութիւնը վրդովել, եթէ այս պատահականութեան օգուտ քաղելու պատրաստ տարերքներ կենային:

ԱՆԳԼԻՍ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ

Եգիպտոսի երկտայոյց տագնապայից վիճակը վերականգնելու մոտք մը լինի թագուհին բարձր պատուիրակ Լորտ Նորդպոլէի ըրած առաջարկները նոյնմ: 12-ին պաշտօնապէս Ֆրանսական կառավարութեան հաղորդուել են: Աւստի, ըստ Փարիզի լրագրաց, գլխաւոր կէտերն այս առաջարկութեանց: Երկտայոյցն ապահով և ոչ երեւակայական հաստութիւն վրայ յորինել: պարտուց հսկողութեան միջադրային յանձնախումբը խորհրդակցական ձայնի մասնակցի երկտայոյցն պատրաստութեան ծախսերն զեղել այն համեմատութեամբ, զոր ժամանակին Պ. Չիլմըն ցոյց տուած և Պ. Վալֆրէյ լինի ընդունած էր: 8,900,000 ոսկի փոխառութիւն մը կըրնէ, որոյ տոկոսն 10% ին 75% աւելի չլինի:

Փարիզի կառավարութիւնը նոյն 45% ի վեր կէս-պաշտօնապէս վերահաս լինելով այս առաջարկաց, Պ. Վալֆրէյ լինի միջոցաւ հարցնել տուած էր Լորտ Կրանվիլի թէ, պատշաճ չլինի վերադառնալ այն կարգադրութեան, որ Լոնտոնի վերջին դեսպանախորհրդէն առաջ էր ընդ մէջ Ֆրանսայի և Անգլիոյ, և մանաւանդ թէ Անգլիոյ միջոցով զեղելու մը: 1883 տարուայ սկիզբը պարպել զեղելու մը: Լորտ Կրանվիլ պատասխանել է թէ, Սենդ

ձեռնարկը հաշվառելու անպատշաճ հոսիսները մեր շտապները հետապնդող խորհրդային դեմոկրատիայի ընդհանուր բանակցությունները վերականգնելու մէջ: Գալով Երևանի շրջանում և Բրիտանական կառավարությունների յայտարարությունները խոստովական եղած են, ինչպէս սովորաբար:

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

—

Վեհ. Սուրբաթը Դատական գործող նախարարութեան խորհրդական Վսեմ. Վահան Եփենտի Ս. կարգի Օսմանիէ, և կայսերական Ս. թիկնապահ Մուհամմէտ փաշային նոյնպէս Ս. կարգի Օսմանիէ պատուանշան շնորհեց:

—Շուէտի կառավարութիւնը Երևանի վաղա պատուանշանին մեծ խաչը տուաւ կայսերական Գիւլանին: առաջին թարգման Տափուտ Եփենտիին:

—Խաթուն Երսրէս կը ծանուցանէ թէ, արտաքին գործող նախարարութեան Ս. համարակալ Գր. Բիգոր Եփենտիին թոյնակին վրայ 1,000 զրուշի յաւելում մ'եղեր է:

—Արաբներէն Եր-Ջէմալ լրագիրն Երևանի մէջ Երևանի նախարարութեան իմաստի վաշայի շարժմանց վրայ խօսելով՝ կ'ըսէ թէ իմաստի վաշա հարստութեան կողմէ արդի ժամանակաց Երևան մ'է, և թեպէտ կը ջանայ Անգլիոյ մէջ կուսակցութիւն մը կազմել ի նպատակը դատին, սակայն Երևանի մէջ հանրային կարծիքը կը խորհի թէ ի զուր կաշխատի և դրամ կը վատնէ:

—Մայրաքաղաքի ֆրանսական հիւպատոս Պ. Կապէյ, որ ժամանակէ մ'իջեր Չիլիէի կը գտնուէր տեղւոյն ֆրանսական վախճանեալ հիւպատոսին ժառանգական խնդիրը կարգադրելու համար, նախընթաց օրը մայրաքաղաք վերադարձաւ:

—Փարիզէն նոյ. 18 թուով հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ, մայրաքաղաքի ֆրանսական դեսպան տը Նոյալ մարքիդը փարիզ հասեր է:

—Անգլիական դեսպանատան պահակ Գորթթի շոգենաւն, որ ժամանակէ մ'ի վեր Դանուր կը գտնուէր, նախընթաց օրը մայրաքաղաք վերադարձաւ:

—Գրեգ-Քիլիսէն կը գրեն թէ, այն աւաղակախումքն, որ Վիլիզի գաւառակին մէջ Սքէրասթոյ գիւղի երեւելիներէն միոյն որդին բռնելով լեռը տարած էր, իւր պահանջած 300 ոսկոյ փրկանքը ժամանակին ստացած չլինելով, անխղճաբար փողոտերէ տարաբաղդ երիտասարդը, Գրեգ-Քիլիսէի կառավարչին օգնականն՝ Օսմ. զօրաց հետ՝ այս ահարկու աւաղակախումքը հալածելու ելեր է:

—Ճէրիտէի Հալաթի կ'ըսէ թէ, Մալաթիոյ մէջ կարեւոր զեղծումներ գործուած են Հալաթիներու վրայ: Մալաթիոյ գաւառին ընդհ. համարակալ Մէհմէտ Ջիա Էփ., որ Հալաթիներու վճարումը դադարեցնող կայսերական հրամանէն յետոյ 300,000 զրուշի Հալաթի ընդունելէ զատ, ուրիշ ոչ նուազ կարեւոր գործութեամբ յանցաւոր ճանշումներն ինքնաբերական շնորհակալութիւն յայտնեց Սերաստիոյ գաւառին իշխանութեանց, այն կառուղի բացման առթիւ, որ Սերաստիոյ քաղաքէն մեկնելով կը յանգի մինչեւ

Տրապիզոնի նահանգին սահմանադրւելու, դէպ ի Օրտուի ծովեզրը: Այս ուղին, որ Սերաստիոյ նահանգին մէջ 42 ժամուան տեւողութիւն մ'ունի, անցեալ ամառ շինուած է գրեթէ 3 ամսոյ մէջ:

—Առողջապահական խորհուրդն իւր երեք շաբթի աւուր նստին մէջ ի Գալաթ քարանձինայի հայրան մը հաստատելու հարկին վրայ խորհրդակցեցաւ: Խաթուն Երսրէս կը կարծէ գիտնալ թէ, այս ծրագիր անընդունելի դատուած է սա մտք թէ Գալաթ այս տեսակ հաստատութեան մը պահանջած բոլոր պայմաններէն զուրկ է: Հետեւապէս առողջապահական խորհուրդը պիտի յանձնարարէ եղեր ուղեւորաց, որպէս զի թուրքիա դալու համար թրիէստէի ճանաւն նախամեծար համարին քան Վառնայի ճանաւն, մանաւանդ որ Վառնայէն եկող շոգենաւուց վրայ դրուած տանտօրեայ քարանձինային պատճառաւ, Վառնայի ճանաւն ուղեւորութիւնն, որ ցարդ կարճատեւ կը համարուէր, ոչ ևս այնպէս է: Յամաքային ուղեւորութեանց համար առողջապահական հսկողութեան կայարաններ պիտի հաստատուին Թաթար-Բաղարճըզի և Եմալուղուի մէջ:

—Գույումճեան Պետրոս Էփ. ի նախագահութեամբ արտաքին գործող նախարարութեան պաշտօնատան մէջ գումարեալ յանձնախումբն, որ առեւտրական դաշնագրաց վերաբերեալ խնդիրները կ'ուսումնասիրէր, իւր խորհրդակցութիւններն աւարտեց, և իւր տեղեկագիրը պատրաստելով, Մեծ-Եպարքոս Բարձր. Սայիտ փաշայի մատուցեր է: Այս տեղեկագիր ի մօտոյ պիտի քննուի նախարարաց խորհրդոյ առջեւ:

—Արտաքին գործող նախարար Վսեմ. Ասիմ և Էփ. Նախարար Վսեմ. Գեհալի փաշայը նախընթաց օրն ի Բ. Դրան երկար խորհրդակցութիւն մ'ունեցան Պուլլարիոյ Վաղդֆ սեփականութեանց խնդրոյ վրայ:

—Նարտայէն կը հեռագրեն Աթէնքի լրագրաց թէ, երեք Յոյն գիւղացիք, որք Գալարիթէն ճումբերկ (Թեհալիոյ մէջ) կ'երթային Օսմ. հողէն անցնելով, Օսմ. զօրական մ'աղաններ են ժողով մը բաժնուրէն գահալիթերով դայն: Ջրոյցի մը նայելով, որոյ ստուգութիւնն երկրայական է, այս ոճրագործութեան շարժառիթը սա եղած է թէ, քանի մը Օսմ. զօրքեր դրամ պահանջեցին Յոյն գիւղացիներէն: Ինչ որ ալ լինի, Հեղինակային կառավարութիւնն հրաման քրեք է մարդասպանները ձերբակալել և խիստ հարցաքննութեան մը ենթարկել: այս սպանութեան շարժառիթն յերեւան հանելու համար:

—Թարիք կը ծանուցանէ թէ, Մեծ-Եպարքոս Բարձր. Սայիտ փաշայի հրամանաւ, Դատական գործող նախարարութիւնն հրահանգ տրուեց ի. Պոլսոյ ընդհ. դատախազաց, որպէս զի Թրամուէի ընկերութեան հաշիւները քննեն, ինչպէս կը տրամադրէ Բ. Դրան և Թրամուէի ընկերութեան միջեւ կնքեալ պայմանագիրը:

—Բերայի լրագիրը կը ծանուցանեն թէ, Պոլսոյ և Չիլիէի հրապարակներն 70,000 ական ոսկի պահանջ ունին եղեր Լոնտոյի մէջ սնանկութիւն հրատարակող Սթարթայի և Լինկ. անուն Հեղինակային վաճառատան վրայ, և թէ պահանջատեարց մեծ մասն Հայ են: Պոլսեցի պահանջատեարք գումարուե-

լով, ի նկատ առեր են 10 ին 33 վճարելու առաջարկն, զոր ըրած էր սնանկացեալ ընկերութիւնն, և որոշեց են հեռագրաւ ծանուցանել Սթարթայի վաճառատան թէ, եթէ 10 ին 63 վճարէ կ'ընդունին, ապա թէ ոչ օրինաց պահանջած միջոցներուն պիտի դիմեն:

—Փարիզէն եկած հեռագրաց նայելով, քոլէրայէն մեռնողներուն թիւն հետզհետէ կը նուազի: Կիրակի օրն 44 և երկուշաբթի օրն 36 հոգի մեռեր են քոլէրայէն:

Թուրքերէն և Բերայի լրագրաց ոմանք այս օրերս ներքին բարենորոգմանց վրայ խօսելու առթիւ, չեն մոռնար յիշատակել նաեւ Օսմ. հպատակ քրիստոնեայ աղդութիւններէն ևս զօրք առնելու հարկն: Ի մէջ այլոց Մոնթիթէօր Օրիանթալ կէս-պաշտօնական թերթն՝ իւր երէկի թիւով՝ ոյժ կուտայ այս դադարիւրն, և Օսմ. պետական մարդոց ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ այս կարեւոր խնդրոյն վրայ:

—Վերջին թիւը լրագրելով եկած Աթէնքի լրագիրը քանի մը տեղեկութիւններ կուտան Աթէնքէն Լաւրիոմ տանող մեծ ուղւոյն վրայ պատահած կրկին սպանութեանց վրայ: Կրաս կոչուած հրացաններով զինեալ չորս անձանքով այն կառքին վրայ յարձակեր են, որ Լաւրիոմի հանքաց ֆրանսական ընկերութեան գանձապետը Լաւրիոմի գործարանները կը տանէր, և կառքին մէջ գտնուող երկու ուղեւորներն ինչպէս նաեւ ձիով անոնց ընկերակցող պահապանն սպանելէ յետոյ, 100,000 ֆրանքի գումար մը ձեռք անցուցեր են: Այս սպանութեան առաջ երկու ուղեւորք 7 զինեալ մարդոց հանդիպած էին, որք զինուորական վերաբեկներ կը կրէին: Այս չարագործներն են սպանութեան հեղինակներն, որոց ամենքն ալ բռնուած են:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Աւասիկ Բաղ. Ժողովոյ երէկուան նստին որոշումները:

1. Ըստ որոշման Բաղ. Ժողովոյ՝ Հոգեւոյս Սրբազան Պատրիարք Հօր յուղարկաւորութեան առթիւ, Կայսերական կառավարութեան կողմէ եղած մեծարանաց, և ըստ վերջին կամաց Նորին Սրբազնութեան, իւր շնորհակալութիւններն Օգոստոսի Սուլթանին և Կայսերական կառավարութեան մատուցանելու համար թագրեր մը գրուած էր անցեալ շաբթուա Բ. Դուռն:

Բարձր. Մեծ-Եպարքոս պատասխանաբար մը ծանուցած է Պատրիարքարանի թէ նոյն թագրերն հաղորդած է ն. Կայսերական վեհապետութեան, և թէ ցաւալի է կորուսան Ներսէս Սրբազան Պատրիարքին՝ որ գիտցած էր ըմբռնել Տէրութեան և Աղդին կապակցութեան իսկութիւնն, ինչպէս կը հաստատուի նաեւ իւր վերջին կրտակած թղթէն:

Ժողովն ընթերցաւ սոյն պատասխանագիրն, և յետ այնորիկ ինչ ինչ տնօրինութիւններ ըրաւ, որպէս զի պատրիարքական ընտրութեան վերաբերեալ գործողութիւնը կատարուին ըստ հնաւանդականոց և իրաւանց Աղդին:

2. Ժողովն վերստին նկատողութեան առնելով Աղդային կայսերական խնդիրն, հարկ դատեց մայրաքաղաքի գլխաւոր թագ. խորհրդոց հետ խորհրդակցութիւն մը ընել իւր յառաջիկայ նստին մէջ:

3. Ժողովն զբաղեցաւ նաեւ

Բաղէշի, Սղերդի, Երզնկայի վերաբերեալ յարաբերական և ուրիշ թաղային խնդրով:

— Տնտես. Խորհուրդն իւր նոյ. 7 ի նստին մէջ հետեւեալ տնօրինութիւններն ըրաւ:

1. Վսեմ. Ունճեան Աթիկ Էփ. ըստ իւր բարի սովորութեան այս տարի ևս 40 չէքի փայտ նուիրած լինելով խորհուրդը որոշեց գրաւորապէս իւր շնորհակալութիւնն յայտնել:

2. Որոշեց վաւերել Գատը-Գիւղի հրկիւզեալ կալուածող հաշուետուարներն, որոց քննութիւնն արդէն լրացած և օրինաւոր դատուած էր:

3. Զբաղեցաւ հանգուցեալ Տ. Զաքարիա վարդապետի կուսակցին խնդրոյն քննութեամբ, և ի հարցաքննութիւն հրաւիրեց նաեւ մի քանի անձեր:

4. Որոշեց աճուրդի դնել Պատրիարքարանի համար պէտք եղած գրական պիտուքներն, և հրաւիրել թղթաւաճառներն յառաջիկայ չորեքշաբթի օր ի Պատրիարքարան մասնակցելու սոյն աճուրդին:

5. Քննութեան ենթարկեց խաւ-Գիւղի Հայրնասիրաց Ընկերութեան հաշուեցոյցն, նոյնպէս Ակնայ Կարուշլա գիւղի, Պոլսոյ կալուածող հոգաբարձութեան հաշիւն, որ ըստ պահանջման խորհրդոյն մատուցեալ էին այսօր:

6. Որոշեց ի պաշտօնէ ծանուցանել մեր աղգայնոց, որպէս զի որ և է դրամ չվճարեն այն գանձանակաց՝ որք նոր և տպեալ արտօնագիր չեն կրեր, և գրաւելով այնպիսիներն՝ զրկեն ի Պատրիարքարան:

7. Պայաճը-Գիւղի Թատերական հաստից որոշ և մանրամասն հաշիւը դեռ մատուցուած չլինելով՝ քննութեան ենթարկեց խնդրել:

Չմուռնիոյ առաջնորդ Գեր. Տ. Մելքիսեդեկ Ս. Արքեպիսկոպոս Մուրատեան ցաւակցական նամակ մ'ուղղելով Պատր. Գեր. Փոխանորդ Հօր, ծանուցեց թէ Չմուռնիոյ վեհապետութեան հրահանգ զրկած է հոգեհանգիստ կատարել վաճառ հոգւոյ Տ. Ներսէս Սրբազան Պատրիարք Հօր:

Իսկիւտարի Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ թագ. խորհուրդը կիրակի օրն երեք ոչխար մատաղ ըրեր և աղքատաց բաժներ է Հոգեւոյս Ս. Պատրիարք Հօր հոգւոյն համար:

Թաւաշիկայ կիրակի օրը Պալատու Ս. Հրեշտակապետ եկեղեցւոյ տօնախմբութեանն առթիւ, Գեր. Տ. Մատթէոս եպիսկոպոս իղմիրլեան Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ նոյն եկեղեցւոյ մէջ:

— Պրուսայէն հետեւեալ տեղեկութիւնները կը հաղորդեն մեզ:

«Հոգեւոյս Ներսէս Սրբազանի մահ հաղորդը ծանուցանող հեռագիրն երբ աստ հասաւ, տեղւոյս Առաջնորդարանը չըճակայ թեմերուն հեռագրաւ և նամակներով հրահանգ զրկեց, որպէս զի եօթն օր շարունակ հոգեհանգիստ կատարուի եկեղեցեաց մէջ, Ծաբաթ իրկուան Պրուսայի եկեղեցւոյ սեղանն, առաջնորդարանն և դպրոցին դռները սեղանը շարունակ ի սուգ պատեցան, եկեղեցւոյ մէջ տեղը սեղան պատուանդան մը դրուեցաւ, որ թագ, գաւաղան և եպիսկոպոսական ըզգեստ, և սեղանը պատած կերտներ կը կրէր: Նոյ. 4 կիրակի առաւօտ ժամ 11 ին եկեղեցւոյ զանգակն սկսաւ պարբերաբար տխրաճայն հնչել: Ողջոյնի ժամանակ առաջնորդ Գեր. Տ. Բարթուղիմէոս Ս. արքեպիսկոպոս սրտաշարժ դամբանական մը խօսեցաւ, բնաբան ունենալով, «Ողբացե՛ք սա»

ընդ, զի մայր գլորեցաւ, և ի ներ-
կայութեան բաղնիքի ժողովորդ-
եան: Պատարագի ժամանակ բոլոր
սպասարկու քահանայք և գալիք
սև շապիկներ հագած էին և հողե-
հանգստի ժամանակ, առաջնորդ
Սրբազանին հրամանաւ լուսաւոր-
եայի մոմեր տրուեցան ներկայ ժո-
ղովրդեան ձեռքը:

«Յետ աւարտման եկեղեցւոյ,
երեսփոխանք և ժողովականք Ա-
ռաջնորդարան երթալով, իրենց
ցաւակցութիւնն յայտնեցին Գեր-
Առաջնորդին, և որոշուեցաւ 15 օր
ժողովոց նիստերը դադարեցնել ի
նշան սգոյ: Երկուշաբթի առաւօտ
Ս. Գեորգեան և Բարթողիմէոս-
եան վարժարանաց աշակերտք հո-
գելոյս Ս. Պատրիարք Հօր հոգւոյն
համար բարեմաղթութիւններ ըրին
վարժարանաց մէջ, Ուսումնասիրաց
ընկերութեան զբօսարանին և ժո-
ղովտեղւոյն վրայ սգոյ նշաններ
կ'երեւէին: Կիրակի առաւօտ բո-
լոր սրճարաններն և շուկայն ամ-
բողջ օրոց էին, և բոլոր ժողովուր-
դը՝ ի սուգ և ի թախիժ համակ-
եալ՝ յեկեղեցի կը դիմէր:»

... Խմբագիր Տէր:

Խնդրեմք ի... Ձերմէ որ ըստ
որոշման կրօնական Պատկ. ժողովոյ
Ազգ. Կեդր. վարչութեան՝ ներ-
փակեալ երկու դրոց պատճեններն
զորս յղած եմ առ Ձեզ, հաճիք
հրատարակել Ձեր վաղուան լիբր-
թին միջոցաւ, ի բուժումն դայ-
թակեցաւ մտաց մերազնեցի:

Մեծագործարար
Քարտուղար կրօն. ժողովոյ
Խորհ. Կ. Փեղեկեան

Մեծ. Մկրտիչ Էֆ. Վարժապետեան,

ի Միջազգիւ

Հայրենիք անցեալ հինգշաբթի օր
հրատարակած էր թէ բարձրաստիճան
երկու եկեղեցականներ Հոգեւոյս Ամեն.
Ս. Պատրիարք Հօր նամակ մը ուղղե-
րն, որոյ վրայ նորին Սրբազնութիւնն
յուզուեր է, և այլն:

Թէեւ Մեծապատուութիւն ձեր Ե-
րուսաղեմի Պատրիարք. փոխանորդ
Գեր. Ս. Սիմէոն սրբազանի յայտա-
բարած է եղեր, թէ այդպիսի նամակի
մը գոյութիւնն չկայ, սակայն Ազգ.
Վարչութեան կրօն. ժողովը դարձեալ

արժան դատած է լսել Ձեր մեծա-
պատուութիւնն միանգամ եւս, թէ
արդեօք ստոյգ է այս հրատարակեալ
լուրը որպէս զի ըստ այնմ տնօրինէ
զպարտուպառնան ի պահպանութիւն
պատուոյ Հայ եկեղեցականութեան:
Ձայս ծանուցանելով Ձեր Մեծա-
պատուութեան, և սպասելով պատաս-
խանոյն:

Մեծագործարար
Պատրիարքական Փոխանորդ
Գեորգ Ե. Վ. Ռուսսեան

Տ. նոյ. 84 Կ. Պոլիս

Գերապատիւ Հայր
Ինչպէս անցեալ օր բերանացի,
նոյնպէս այսօր դրով կը փութամ յայտ-
նել Գերապատուութեանդ, թէ Հայ-
րենիքի ըսած նամակը գոյութիւն չու-
նի:

Ամենախոնարհ ծառայ Ձեր
Միջազգիւ Վարժապետեան

7 նոյ. 84
Միջազգիւ

Գոհ ենք որ կրօն. ժողովը մեր
գլխավորութիւնն ի նկատ առնելով,
հաճեր է քննութիւն կատարել, և
վերոյիշեալ արդիւնքը ձեռք բերել
ի շնորհիւն եկեղեցականութեան
պատուոյն:

Փափաքելի է որ կրօն. ժողովը
բարձրաստիճան եկեղեցականի մը
ուղղեալ ֆրանսերէն նամակի մը ոչ
նուազ կարեւոր զրոյցն ալ, որ հա-
սարակութեան դայթակցութիւն
պատճառած է, քննելով արդիւն-
քը հրատարակէ:

ՀԵՌԱԳԻՐ

Լոնտրա 18 նոյ.

Երեսփոխանական ժողովը Պ.
Ձիւրբուսի մէկ առաջարկն ընդունեց,
որ կը միտի անձնական եկամտից
վրայ դրուած տուրքն աւելցնել
յաւելուածական վարկերն հոգալու
համար:

Փարիզ 18 նոյ.

Մօ տ'Օրտը լրագրին մէջ հը-
րատարակեալ յօդուածի մը պատ-
ճառաւ, Հովասի գործակալու-
թեան տնօրէն Պ. Լուուար Լըպէ ի
մենամարտ հրաւիրեց զՊ. Սէսի,
որ նոյն յօդուածն ստորագրած էր:

Մենամարտն այսօր տեղի ունենա-
լով, Պ. Սէսի ձեռքէն վերաւորե-
ցաւ:

Երեսփ. յանձնախումբն սկզբաւ-
ընդունեց ցորենի և ալիւրի վրայ
դրուած արոց բարձրագումը:

Աթէնք 18 նոյ.

Լաւրիմի հանքաց ընկերու-
թեան գանձապետներն սպաննոդ-
ներէն հինգն եւս ձեռքաւա-
րեցան երեքը Լիտորիքի և երկու-
քըն Ամֆիսայի մէջ: Աթէնքի լրա-
գիրք խմբագրական յօդուածներ
կը հրատարակեն աւաղակաց ձեռ-
բակման վրայ, և միաձայն կ'ըսեն
թէ Յունաստանի մէջ ոչ մէկ ոճի-
ր այսքան խոր սրտայուզութիւն
պատճառած էր Մարաթոնի դաշ-
տին մէջ պատահած սպանութիւնն
ի վեր, և կը պնդեն որ յանցաւորք
անմիջապէս պատժուին:

Լոնտրա 18 նոյ.

Թայմը այսօր յօդուած մը կը հրա-
տարակէ ծանուցանող թէ, ընտրական
բարենորոգմանց նկատմամբ Նրեսիսա-
նական և Լորտերու ժողովոց միջեւ վեճի
մը փոխան անհետ եղած է: Լորտ Սա-
լիսպրի և Սըր Ս. Նորդըթ ընդունե-
րն Պ. Կլոտթընի առաջարկած իրա-
ւաստութիւնն, որ հնարաւոր կ'ընէ
հաշտարար կարգադրութիւն մը: Հա-
մաձայնութիւն գոյացած է թէ, Լոր-
տերու ժողովը պիտի ընդունի ընտ-
րական բարենորոգմանց ծրագիրն այն-
պէս ինչպէս որ քուէարկուած է Նրեսի-
սի ժողովէն:

Կոստալարուութիւնն եւս իւր կողմէ
յանձն առած է կամ պահպանողական
կուսակցութեան գլխոց հետ ամիջապէս
բանակցել ընտրական ակտներու նոր
բաշխման ծրագրին վրայ, և կամ իւր
արդէն պատրաստեալ յատուկ ծրա-
գիրը ներկայել: Բոլոր լրագրիք կը շը-
նորհաւորեն զՊ. Կլոտթըն՝ իւր մեծ
չափաւ որութեամբ և քաղաքական ի-
մաստութեամբ այս գոհացուցիչ լու-
ծումը ձեռք բերելուն համար:

ՊԱՐԶ ՕՐԱՅՈՅԸ
1885 ՏԵՐԻՍ

Սեփականութիւն
Ս. Փրիչի Ազգ. Հիւանդանոցի
Դին Մէլի դահկան

Կը գտնուի ի Մեծ Նոր խան,
միջնաբերդ թիւ 49 Հիւանդանոցի
Հոգաբարձութեան գրասենեակը
և բոլոր հայ գրավաճառաց քով:

ՄԱՐԳԱՐ ԳՈՒԼԱԳԱՐԱՆ

Կը ծանուցանէ թէ, ինչպէս ու-
րիշ անդամներ, այս անգամ եւս
Բումբէի երկաթուղեաց 89րդ վի-
ճակահանութեան անդամ, բաժ-
նեկ լինելու ի վաճառ հանած է:
Ուստի առ այս կարգադրութեան
սոյն բաժնեկներէն գնել փափա-
գողք կը հրաւիրուին կալաթա կա-
մարշի գլուխ ի թիւ 33:

Այս անգամ տեղի ունենալի վի-
ճակահանութեամբ պիտի շահին 300
թիւեր յորոց 30ն մեծ պարգեւա-
ւոր են և պիտի կատարուի ըստ
եւր. դեկտ. 1ին:

Առաջին պարգեւն է
600.000 ֆրանք

ՀԱՅ ԹԻՅՈՒՆԱՅԻՆ

Թահիլ Կողոց, Կէֆէ-Էն Դո, Թի- 70

Այս վաճառատուն՝ որ մէկ տարիէ
աւելի ժամանակէ հետէ իւր յաճախ-
ները դահլիճներու ջանք չէ խնայած,
կը ծանուցանէ թէ Ձինաստանի և ճա-
վայի բերքերէն այս անգամ զանազան
տեսակ (չայ) բերել տուած է յատկա-
պէս, և կը խնդրէ ուրեղի ազգայիններէ,
մանաւանդ գաւառացի Հայ քրմիսի-
օնճիւններէ որպէս զի հաճին գէթ մի-
անգամ ի մօտոյ տեսնել իւր ապրանք-
ներն և փորձել թէ՛ տեսակաց լաւու-
թիւնը, և թէ՛ գիներու աժանութիւնը:

Դ Ր Ա Մ Ա Կ Ա Ն

Լալաթիա, 8 նոյ.

Ընթաց: Աւստրալիոյ

Օսմ. Գոն. գոցուեցաւ)	8, 34
» » բացուեցաւ) գ. Կ.	8, 35
» » կէս օրին)	8, 35
Նգիպտ. միացեալ Օսմ. Ռ.	70 15
Բումբէի երկաթուղի ֆր.	44
Թրամիլէյ Օսմ. Ռ.	282 1/2

Ընթաց: Դրասոյ

Օսմանեան ոսկի	դր.	100
Անգլիական »	»	110 24
Գաղղիական »	»	88 1
Բոլ »	»	90 12
Դրիմից »	»	51 20
Գառապոն թուղթ	»	8 88
» արծաթ	»	89 30
Մէճիտի տարբ.	»	108
Վեցնոց »	»	102 30
Հինգնոց »	»	102 35
Մէթալիք »	»	98 20
Մանր մէճիտ »	»	101
Քառորդ »	»	105 10

Հայր վէնսան երկարօրէն գովեց պարոնը առանց
դիտելու իւր ունեկներն մթադնեալ ճակատը և անհամ-
բերութեան չարժուամբեր: Վերջապէս պատմեց թէ ինչ-
պէս յանկարծ Մարգիլին մահը դիմելին մէջ ծանուց-
ուած էր, տիկինը խելագարած էր: Մարգիլուհի ըսելէ
գզգուշանար, — մեծ բժշկին այցելութիւնը որ տիկնոջ
հօրեղբոր կողմէն զրկուած էր, հօրեղբայրը Միգրիացի է
և Լիվրուր կը բնակի. յետոյ պատմեց ծառայներուն
զարմացումը երբ իմացան որ տիկինը ամուսնացած չէր:
Ըսաւ թէ ինչպէս խելագար կ'ընէր որ այլ ևս Մարգիլու-
հի չէր, անուանի բժշկին միջոցաւ դուրս հանուած էր
Անգլիա տարուելու համար. Հայր վէնսան թէ և քանի՜ մը
օր առաջ ճամբուած սակայն այս միջոցին ներկայ էր,
խելագարին մեկնիլը տեսած էր:

Գիւրլին է մակարեւել թէ ինչ դառն վիշտ զգաց
Շարլ Շէվրի լսելով պարտիզպանին պատմութիւնը որ ա-
մենայն պարզութեամբ և համոզմամբ կը պատմէր այն
ահաւոր բաները զոր ստոյգ կը կարծէր. Շարլ Շէվրի
մեծ ջանք ըրաւ իւր զայրոյթը և բարկութիւնը չյայտ-
նելու համար: Թէ և գունամաշի և սարսուռի մէջ էր
սակայն մինչև վերջը անընդհատ մօտիկ ընելու ոյժ և քա-
ջութիւն ունեցաւ: Մանաւանդ որ այս պատմութիւնը
մեծ լոյս կուտար իրեն, Գիւրլու ուզած էր և գիտէր,
Այլևս տարակոյս մնացած չէր, Պարոն տը Սիմէլ զող-
մէր, և գողնալու համար սոսկալի ոճի մը գործած էր:
Դժբաղդ մարդիկուհւոյն դէմ գործուած եղեւոր, որ
դայն տներեւոյթ ընելու համար պատրաստուած էր, և
բեւան ելաւ:

Ձին թէ և տակաւին պզտիկ էր, սակայն շատ կը
վաղէր, երկու ժամ չտեւած փռ-Մառլին հասաւ:

Շարլ Շէվրի կառքէն վար իջաւ Սէնի եղբորը, դի-
նիի վաճառականի մը խանութին առջեւ: Դրան ոտմին
վրայ կ'իյն մը յառաջացաւ:

— Տիկին, ըսաւ նա, չնորհակալ կ'ըլլամ ձեզ, եթէ
հաճիք Օրմի դղեակը ցցունել ինձ:

Կինը տնէն դուրս ելաւ:

— Դղեակը աւելի հեռուն է պարոն, միշտ ջրին ե-
ղերքն ի վեր գացէր: Սա մեծ ծառերը կը տեսնէք:

— Այո:

— Դղեակին կնձնները հոտ են:

— Մէջը մարդ կայ հիմա:

— Ոչ, պարոն: Ամառը հոտ բնակողները սեպտեմ-
բերի վերջերը փարիզ վերադարձան: Սակայն եթէ Պ. և
տիկին լը Կուանը հոտ չեն, պարտիզպանը և իւր կինը
դղեակը պիտի դռնէն, որոնք թերեւս կարող ըլլան ձեզ
պատասխանել:

Շէվրի չնորհակալ եղաւ գինեպանին կնոջ և ուղղա-
կի դղեակին յառաջացաւ:

Իւր յիշողութեան մէջ էր տակաւին պարտիզին և
դղեակին նկարագրութիւնը, զոր Լիւսի գրած էր առ Ձե-
լիմա ուղղեալ միակ նամակին մէջ, ուստի գիւրուութեամբ
գտաւ տունը, ժայռերը, թուփերը, մշտահոս առուակը
և անդրիական փոքրիկ գետը տեսաւ. դուռը դարկաւ,
պարտիզպանը բացաւ:

— Իմ աղնիւ պարոնս, ըսաւ Շէվրի, ձեզի կը դիմեմ
յուսալով որ խնդրած տեղեկութիւններս պիտի կարե-
նաք առաւ:

